

1. Els herois grecs

Text narratiu

Abans de llegir...

- Relaciona aquests éssers mitològics amb la seva definició:

Sirena	•	•	Un gegant amb un sol ull al mig del front.
Ciclop	•	•	Ésser amb serps en comptes de cabells que converteix tot el que mira en pedra.
Medusa	•	•	Ésser meitat dona meitat ocell.
Minotaure	•	•	Un monstre amb cos d'home i cap de toro.

- Relaciona aquests herois amb les seves gestes:

Perseu	•	•	Va derrotar el Minotaure.
Teseu	•	•	Va ser un dels herois de la guerra de Troia.
Ulisses	•	•	Va decapitar la Medusa.
Aquil·les	•	•	Va lluitar contra Troia i va viure moltes aventures per tornar a casa.

- Subratlla les històries que estan ambientades a la Grècia antiga:

EL QUIXOT	LA ILÍADA	EL SENYOR DELS ANELLS	L'ODISSEA
TIRANT LO BLANC	EL REI ARTUR I LA TAULA RODONA	L'ILLA DEL TRESOR	

ULISSES I EL CICLOP

Un cop acabada la guerra de Troia, tornava a casa navegant amb els meus homes. Ens vam trobar enmig d'una tempesta que ens va dur a una terra desconeguda. Allà vam descobrir una cova plena d'ovelles i cabres i vam esperar per saber qui hi vivia. Tant de bo no ho haguéssim fet! A l'entrada aparegué una figura enorme: era un ciclop, un gegant amb un sol ull al mig del front. Va tancar la cova amb una pedra gegantina. Quan ens va veure, va preguntar qui érem.

—Som uns soldats que tornem vencedors de la guerra de Troia. Et demano que ens rebis segons les lleis de l'hospitalitat —vaig respondre.

La resposta del ciclop va ser espantosa: va agafar dos dels meus homes i els va devorar davant dels nostres ulls horroritzats. Acabat el monstuós àpat, es va adormir. El nostre desig era fugir, però no podíem moure la pedra que bloquejava la sortida. Al matí, el ciclop es va despertar i va menjar-se vius dos homes més. Després, va sortir amb el seu ramat de cabres i ovelles i ens va deixar tancats.

La meva gran virtut ha estat sempre l'astúcia i vaig pensar en un bon pla. Mentre el ciclop era fora, vaig preparar un pal molt llarg, li vaig esmolar la punta i la vaig posar al foc perquè s'endurís. Al vespre, el monstre va tornar i devorà dos companys més. Li vaig oferir el vi que havíem dut del vaixell, i en va beure en abundància.

Em va preguntar com em deia i li vaig respondre que el meu nom era Ningú. Aleshores, borratxo, es va adormir profundament. Immediatament, vam posar al foc la punta de l'estaca, fins que va ser ben roent. Vam agafar l'enorme tronc esmolat i el vam clavar profundament a l'ull del ciclop. El gegant deixà anar un esgarrifós crit de dolor. Vam fer un salt enrere mentre ell, cec, es treia el pal de l'ull i demanava ajuda a crits als altres ciclops de l'illa.

Els altres van acudir a la seva demanda i, des de fora de la cova, li van preguntar què passava. Ell va respondre xisclant:

—Ningú m'ha atacat!

Els seus companys el van prendre per boig i van marxar. Quan el ciclop es va adonar que no rebria ajuda, va obrir la porta de la cova i es va asseure a l'obertura, decidit a impedir-nos la fugida. Però la meua astúcia ens va salvar un cop més. Vam lligar els bous de tres en tres, i ens vam penjar dels seus ventres. Els animals sortien de la cova i el ciclop els palpava el llom, sense adonar-se que nosaltres sortíem cap a l'exterior amb ells. Així vam poder escapar del terrible monstre.

Quan ell es va adonar que no érem a la cova, va sortir a perseguir-nos, sense poder atrapar-nos. I jo, ja al meu vaixell, vaig cridar:

—Ciclop! Si algú vol saber com vas perdre l'ull, digues-li que va ser Ulisses, rei d'Ítaca, qui t'ho va fer!

Ara que sabia el meu nom real, el ciclop va demanar venjança contra mi al seu pare, Posidó, el déu del mar. El déu va fer que el meu viatge de retorn a Ítaca fos ple de perills i d'aventures i s'allargués durant deu anys.

HOMER (text adaptat)

Activitats

1. Respon:

- Qui és el narrador de la història? Què sabem d'ell? _____

- Quines tres paraules s'utilitzen en el text per anomenar...

... l'enemic d'Ulisses? _____

... els companys d'Ulisses? _____

2. Marca amb una creu el resum del text que et sembli més correcte:

- ☐ Ulisses tornava a casa navegant amb els seus homes. Es van trobar enmig d'una tempesta que els va dur a una cova plena d'ovelles i cabres. Hi havia un ciclop que es va menjar alguns mariners i després es va adormir. Al matí es va menjar vius dos homes més. Ells van agafar l'enorme tronc esmolat i el van clavar profundament a l'ull del ciclop i van poder escapar del terrible monstre.
- ☐ En el seu viatge de tornada a casa, Ulisses i els seus homes van arribar a la terra dels ciclops. Un d'aquests monstres els va fer presoners a la seva cova i els anava devorant. Ulisses, amb astúcia, va aconseguir deixar-lo cec. Van poder fugir de la cova amagats sota els bous del gegant. Quan Ulisses ja era al seu vaixell, cridant, va revelar al ciclop qui era. Per aquest motiu, va haver de fer front a la venjança del déu del mar, pare del ciclop.

3. Explica la conseqüència d'aquests fets:

- Ulisses diu al ciclop que el seu nom és Ningú: _____
- El gegant tanca la cova amb una enorme roca: _____
- Ulisses deixa cec el ciclop i li diu qui és en realitat: _____
- El ciclop només té un ull: _____

4. Explica quina qualitat d'Ulisses li permet derrotar el terrible ciclop. Posa dos exemples de com utilitza aquesta qualitat:

Text expositiu

Abans de llegir...

- Què són les llegendes? _____

- Què creus que és un poema èpic?

☐ Un poema d'amor.

☐ Un llarg poema que narra les gestes d'un poble o d'un heroi.

☐ Un poema molt llarg, de qualsevol tema.

- Busca informació i explica què és el Partenó i en quina època es va construir:

[illegible]

- Busca en el diccionari les paraules següents i explica'n el significat:

– Ficció: _____

– Aferrissadament: _____

– Arqueòleg: _____